

גליון מס' 1092

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

שבת פרשת ויצא - ט' כסלו תשפ"ג - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

הוראה למעשה

ראוי לאדם שיעמוד במקומות הנכבדים באימה וביראה ובתוספת קדושה ויהי מורא שמים עליו בדיבור ובמחשבה. על כן המספר שיחת חולין בבית המדרש או בבית הכנסת, אף שלא בשעת לימוד ושלא בשעת תפילה, מסלק מורא שמים מעליו והוא איסור מוסיף על איסור של שיחת חולין.

המקור בפרשה: "וירא ויאמר מה נורא המקום הזה."

הוראה למעשה

"אין ראוי לאדם שיהיה בהול להון, אלא צריך להסתפק בהכרח."

המקור בפרשה: "לחם לאכול ובגד ללבוש." יעקב אבינו לא שאל כי אם ההכרחי והוא "לחם לאכול ובגד ללבוש."

הוראה למעשה

ראוי לאדם שיהיו דבריו עם הבריות בנחת ובדרך כבוד.

המקור בפרשה: "ויאמר יעקב אחיי מאין אתם. הנה יעקב קרא אותם "אחים".

הוראה למעשה

"ראוי לאדם שישתדל להישייר האנשים אל הטוב בדרך מוסר וענווה."

המקור בפרשה: "לא עת האסוף המקנה."

הוראה למעשה

האדם צריך לדעת ש"אם שכיר יום המשועבד לחבירו שהוא אדם כמוהו - כך, קל וחומר ועבודתו לה' יתברך שהוא נאמן ליתן שכר, שצריכים אנו לשמור עבודתנו ביום ובלילה, כי שכירי יום ושכירי לילה אנחנו. ויש יסוד גדול בדבר שלא יאבד זמן מן הזמנים לישוב בטל, כי כל זמן וזמן הוא עניין בפני עצמו, בסוד

התפשטות ענף מענפי שם ה'..."

המקור בפרשה: "הן עוד היום גדול." פירש רש"י: "אמר להם: אם שכירים אתם, לא השלמתם פעולת היום." כי השכיר שאינו משלים חוקו, עושה רעה גדולה, עושק את בעל הבית וגם גונב דעתו... ויעקב אבינו החמיר מאוד בענין עבודת שכיר.

הוראה למעשה

"אין ראוי לאדם שירצה דבר מה מבני ביתו, שיכריחם על זה על צד האונס והניצוח אף כי הוא מושל בהם. אבל ישתדל לתנות אותם במה שירצהו בתכלית מה שאפשר כדי שיתעוררו לזה מעצמם, כי זהו יותר טוב משיעשו זה על צד האונס וההכרח.

המקור בפרשה: "וישלח יעקב ויקרא לרחל וללאה." ראה כמה הרבה יעקב דברים עם רחל ועם לאה כדי שיתרצו בטוב לב ואף על פי שה' הוא זה שצויה לו שיעשו בביתו."

נקוי הדעת שברושלים

לידה בירושלים - "ארץ צבי גדלה שעשועיה"

ביום היכנסו לבריתו של אברהם אבינו נקרא שמו בישראל משה, על שם זקנו הגדול, הגאון הקדוש רבי משה טייטלבוים זי"ע, בעל 'ישמח משה' מאוהלי זי"ע) נסתלק: כ"ח בתמוז תר"א. ה'ישמח משה', אבי שושלת סיגעט-סאטמאר, היה מראשי מפיצי החסידות בהונגריה ומגדולי צדיקה, ועד היום שמו נישא בהערצה בקרב יוצאי חצרות הונגריה וגלילותיה.

בן שביעי היה רבינו לאביו, הגאון רבי פנחס אריה לייבוש ובר זצ"ל, מגאוני ירושלים, שלוחא דרבנן למען עניי היישוב הישן ומבאי ביתו של מרן הגאון רבי חיים הלוי סולובייצ'יק מבריסק זצ"ל, שנהג להשתעשע עמו בכבשונות תורה במסגרת מסעותיו של רבי פנחס לייבוש למזרח-אירופה. רבי חיים אף כתב עליו במכתב מיוחד: "הרב הגאון, סיני ועוקר הרים וכו', ר' אריה לייבוש נ"י וועבער מירושלים עיה"ק תובב"א... ראינו ערכו כי רב הוא. גדול הוא מאוד בתורה ויראה". וזאת יש לזכור, כי הגאון רבי חיים - מקמץ היה במילים. ואף על פי כן, כשמדובר היה ברבי פנחס לייבוש, יצא מגדרו.

הבית שאליו נולד רבינו זצ"ל היה בית ירושלמי המשך בעמוד 4

הגה"צ המשפיע רבי משה וובר זיע"א בילדותו
למטה מימין

וחסידות שירדו בכריכה אחת עם אהבת ישראל שאין בדומה לה.

ב אותו היום שבו נולד אוהבם של ישראל - חמישה בכסלו היה, יום שני לפרשת וייצא, שנת ה'תרע"ה ליציאה ירושלים הקטנה במידותיה והגדולה ברוחה, למדת הדחק, אפופת התום, הנאנקת בכל מיני תלאות וחוליים - גידלה את רבינו בין פיתולי סמטאותיה, והספיקה לתוכו טהרה וזוך שמהם הקרין כל שנות חייו לארץ ולדרים עליה. ואף הוא תרם לה משלו ליופייה האנושי, לטהרת אוירתה, ולענקות-רוחם ונקיות-נפשם של אנשי השם שפיארו אותה.

מקטנותו היה מורינו הגאון החסיד רבי משה ובר זי"ע ילד יתום. מיום עמדו על דעתו לא הכיר את אביו, שנפטר עליו בהיותו בן שנתיים. ילדותו רצופה היתה מסכת קשיים, יתמות ותנאי דחק איומים - אולם כל אלה לא מנעוהו מלטפס בעיקשות במסילה העולה בית ה', בכוחות עצמו, ביגיעת נפש וביגיעת בשר, תוך קבלת ייסורים באהבה והתעלמות מאינספור אבני-נגף שעמדו במסלולו, עד שעלה מעלות רמות בתורה, בחסידות ובפרישות והיה לאחד מיחדי סגולה שבדור: סמל לקדושה, מופת לשקדנות, נס ודוגמה לגאונות

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

מאמרותיו - של הגה"צ המשפיע רבי משה ובר זיע"א

בסיעתא דשמיא

מחידושי העורך שליט"א

שאלות קצרות ותשובות בצידן:

מה הקשר בין תחילת פרשתנו לסוף הפרשה הקודמת?

תשובה: א. "תפילת הדרך" היא המקשרת בין סוף הפרשה הקודמת לתחילת פרשתנו. בסוף פרשת "ויצא" מופיע הפסוק "ויאמר יעקב כאשר ראם מחנה אלוקים זה ויקרא שם המקום ההוא מחנים", שמופיע בנוסחאות רבות בתפילת הדרך. ואילו הפסוקים שפותחים את פרשתנו "וישלח יעקב מלאכים לפניו" וכו' הינם פסוקים שצריך לאמרם מי שיוצא לדרך באותו השבוע, במוצאי שבת (סידור "שער שמים"). ב. המלאכים שמופיעים בסוף הפרשה הקודמת ובתחילת פרשתנו, הם המקשרים בין הסוף להתחלה.

תשובה: עשיו הוא זה שמקשר בין תחילת הפרשה לסופה כי הוא מזכר בפסוק הראשון ובפסוק האחרון. ואולי ניתן למצוא רמז לכך שלעתיד לבוא הוא יתוקן ובכך תתאפשר הגעת הגאולה, כי בפסוק הראשון הוא מופיע בלי שום תואר – כיאה לרשע שמנוער משבחים ואילו בפסוק האחרון מודבק לשמו התואר "אבי אדם" היינו שהוא התעלה לדרגת אב וראש.

רש"י כותב על הפסוק שיעקב לקח את שתי נשיו ושתי שפחותיו ואת אחד עשר ילדיו בכדי להעבירם את מעבר יבוק, "ודינה היכן היתה? נתנה בתיבה ונעל בפניה שלא יתן בה עשיו עיניו ולכך נענש יעקב שמנעה מאחיו, שמא תחזירונו למוטב ונפלה ביד שכם". וצריך להבין מה החטא של יעקב בזה שרצה למנוע מביתו מלהתחתן עם אחיו הרשע.

תשובה: "החטא" כביכול נעוץ בכך שמנע מעשיו מלהסתכל בדינה ולא בזה שביקש שלא יתחתן איתה. אילו עשיו היה מסתכל בדינה, הוא היה מבחין בעבודת המידות שעשתה בכך ששינתה את תוקפנות הזכר שהיה בה לעדינותה של אישה וזה היה מביא אותו למסקנה שגם הוא יכול לעבוד על עצמו ולשנות את מידותיו השליליות לחיוביות ואז היה חוזר בתשובה.

ביום וקרח בלילה, אף על פי כן לא מצינו שיעקב יחרה אפו על לבן, ומה חרי האף הגדול הזה כעת. אלא מפני שחשד אותו בעוון עבודה, בשביל זה חרה אפו.

אין לך נאה מרחל, ובשביל נוייה בקש יעקב לשא אותה, והיה משלח סבלונות לתנם לרחל, ולבן נתנם ללאה, והיתה רחל שותקת".

להבין שייכות הלכה זו לכאן, אפשר לומר שהמדרש בא ללמדנו, שגם לפי פשוטו של מקרא שבשביל שרחל היתה יפת תואר ויפת מראה אמר "אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה", לא היה בזה חס ושלום ענין גשמי. שהרי על האבות אמרו רבותינו זכרונם לברכה (בראשית רבה פרשה מז, ו), האבות הן הן המרכבה, ופירש בספר התניא (פרק לד) שכל ימימה לעולם לא הפסיקו אפילו שעה אחת מלקשור דעתם ונשמתם לריבון העולמים. אם כן, מי לנו גדול מיעקב בחיר האבות, שהיה תמיד דבוק בקדוש ברוך הוא.

בשביל זה מקדים המדרש, "הרואה בריות טובות ואילנות טובות אומר ברוך שוכה לו בעולמו", שמה שאדם רואה בעולם איזה דבר נאה, צריך האדם להתעלות ולהתקשר על ידו לקדוש ברוך הוא שממנו הכל, וכמו שנאמר (דברי הימים – א כט, יא) "לך ה' הגדולה והגבורה והתפארת" וגו'.

ורחל ידעה שבשביל זה ביקש יעקב לישא אותה, אבל בכדי שלא לבייש את אחותה היתה שותקת. וזו הוראה שצריכים לוותר על מיני חשבונות הן בגשמיות והן ברוחניות, ולא לגרום שום בושה והלבנת פנים ליהודי חס ושלום.

ועתה הלך הלכת כי נכסף נכספתה לבית אביך למה גנבת את אלהי (לא, ל)

יש לדקדק:

א. למה היה לו להקדים כי נכסף נכספתה לשאלתו למה גנבת את אלהי, מה השייכות לזה.

ב. מה שנאמר (פסוק לב) "עם אשר תמצא את אלהיך לא יחיה", תמוה מאד שיעקב אבינו עליו השלום יוציא מפיו קללה ועונש חמור כל כך על גניבת חפץ.

אפשר לומר, כי לבן אמר ליעקב ששני דברים אלו סותרים זה את זה, אם אתה נכסף נכספתה לבית אביך, ובבית אביך מקפידים על עבודתה, אם כן למה גנבת את אלהי. ולא העלה על דעתו שיכול להיות שלקחו את זה בכדי להפרישו מעבודה זרה, אלא חשד בכשרים.

על זה ענה לו יעקב, כדי להוציא עצמו מן החשד שחס ושלום שאחד מאנשיו נחשד בעבודה זרה, על כן הגזים לומר "עם אשר תמצא את אלהיך לא יחיה".

לפי זה ניחא מה שנאמר דוקא כאן (פסוק לו) "ויחר ליעקב", כל העשרים שנה שיעקב סבל מהחליף את משכורתו עשרת מונים, אכלו חרב

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה, ויפגע במקום

(כח, י-יא)

פירש רש"י: "ויפגע במקום, לשון תפילה, ולמדנו שתקן תפילת ערבית".

יש להבין למה דווקא כאן תיקן תפילת ערבית.

אפשר לומר, שהנה יעקב היה אז היה בעת צרה, כמו שאמרה לו אמו (בראשית כז, מג) "הנה עשו אחיך מתנחם לך להרגך קום ברח לך", והיכן הלך, ללבן הרשע שביקש לעקור את הכל. וזהו "ויצא יעקב" שברח מעשו, וילך חרנה ללבן. לכך "ויפגע במקום", התפלל ותיקן תפילת ערבית. שערבית רומז על הצרות, ולימד שבעת צרה צריכין לפנות ולהתפלל להקדוש ברוך הוא.

ולזה מובן מה שכתוב כאן "וילך חרנה", אף שכבר כתוב בפרשה הקודמת, כמו שמדייק האור החיים הקדוש. שהתורה רצתה לרמוז לנו שבשעת צרה שבורחים מעשיו והולכים ללבן צריך להיות "ויפגע במקום", דהיינו תפילה.

יודור יעקב נדר וגו' ושמרני בדרך הזה (כח, כ)

במדרש רבה (פרשה ע, ד): "שמרני בדרך כו' אין דרך אלא לשון הרע וכו'".

על פי זה אפשר לפרש המשך הפסוק "והיה ה' לי לאלקים". ויתבאר על פי מה שמואב במסכת סוטה (ה, א) "שאין השכינה שורה על בעלי לשון הרע". וזהו שאמר "ושמרני בדרך הזה", היינו, שלא אדבר לשון הרע, אז, "והיה ה' לי לאלקים", שהשכינה תשרה עליי.

ואפשר לומר שיעקב למד חומר איסור לשון הרע מרבקה אמנו עליה השלום. שאמרה לו (בראשית כז, מב) "הנה עשיו אחיך מתנחם לך להרגך", ומשום זה ילך ללבן, וליצחק אמרה (שם, מו) "קצתי בחיי מפני בנות חת" ובשביל זה ילך ללבן, ולא אמרה לו הטעם מפני שעשיו רוצה להרגו, שלכאורה היה יותר טוב, אם היה יצחק יודע שעשו רוצה להורגו והיה מצווה לעשיו על זה, על זה כתב האור החיים: "ולא רצתה לגלות הדבר ליצחק, משום איסור רכילות, ואמרה סיבה אחרת. אבל מה שגילתה ליעקב, אדרבה קיימה "לא תעמד על דם רעך".

נמצא, שכל הדרך הזה שיעקב הוצרך לברוח, הוא מפני שרבקה אמו לא רצתה לגלות ולדבר לשון הרע על עשיו. מזה למד יעקב גודל איסור לשון הרע.

ויזכר אלקים את רחל (ל, כב)

מדרש תנחומא: "ילמדנו רבנו, הרואה אדם נאה כיצד הוא מברך, כך שנו רבותינו, הרואה בריות טובות ואילנות טובות אומר ברוך שוכה לו בעולמו,

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך ובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים – מרת יהודית רובינשטיין ז"ל – נפטרה בו' ניסן תשע"ג

קפה שהתקרר וילד יהודי שהשתחרר

עתה והשטן שולט, הגזירה גזירה ולא ניתן לבטלה עבור הכלל, אבל כאן זה מוגזם.

ספל הקפה החם היה עדיין על שולחנו של המגיד. הוא ידע שבלא מעט חמין זה לא יהיה בכוחו לעמוד ולהתפלל ובכל זאת הכריז בתוקף:

"לא אשתה עד שיופיע כאן מיילך כשהוא בריא ושלם".

האישה שבה לביתה בתקווה, והרבי אכן לא נגע בספל הקפה. עצם את עיניו ופניו האירו כזוהר הרקיע. גם מי שלא ניחן בחושים מחודדים וכל כולו גשמיות של עולם הזה, הבחין כי שרוי הוא בעולמות של מעלה ופועל דברים בכוח הרב השמור לצדיקים שבכל דור.

כבר חלפו שעותיים תמימות והצדיק עדיין אחוז שרעפים. מלחמה נטושה בין הטומאה המבקשת לבלוע לקרבה את הנשמה הקדושה לבין הרבי שצערן של ישראל וגורל נשמתו נוגע בו עד דכדוכה של נפש.

ולפתע הופיע מיילך בפתח ביתו של הרבי, חיזור במעט, רועד מהתרגשות, אך מחייך ומאושר. הנוכחים כולם הביטו בו באהבה והמגיד גער בו בחביבות:

"הן תדע מיילך יקר שבגינך כוס הקפה שיועדה עבורי התקררה כהוגן?"

והמגיד סיפר. תיאר את סדר ההתרחשות בשעות האחרונות, ומיילך נדהם. דומה היה כאילו שהה רבי עימו יחד בעגלה השחורה:

הם עטו על מיילך בלא שיחוש והכניסוהו אל העגלה השחורה השמורה. משם מיהרו אל העיירה השכנה

החוטפים ערלי הלב נכנסו לפנות בוקר אל בית המדרש בעיירה כשעל פניהם מתוח חיוך מרושע. הנה להם טרף קל. בכל מקום אליו מגיעים עליהם להתאמץ ולאיים, לחפש במקומות מחבוא ולהיות יצירתיים כיצד ללכוד נערים יהודיים לצבאו של הקיסר והנה עתה יושב לו בחור נחמד והוגה לבדו בספרים במרץ. הם עטו על מיילך בלא שיחוש והכניסוהו אל העגלה השחורה השמורה. משם מיהרו אל העיירה השכנה. אצה להם הדרך, עדיף לסיים את המלאכה בטרם יפציע השחר ויביא עימו הורים שרודפים אחריהם, בוכים וזועקים. בעיירה השכנה לכדו בחור נוסף אף הוא בבית המדרש והם המשיכו הלאה. הגיעו לפונדק דרכים וביקשו לעמוד למנוחה. הלא מגיעה להם שעת לגימה. היטב התאמצו ויפה הצליחו. הם הותירו את העגלה להמתנה ממושכת. איש לא ייגש אליה. הן הכל מפחדים לעמוד לצידה או להביט בה אפילו. זמן רב היו האסירים הצעירים בפנים, נהיים לחברים נאמנים.

לא להיגאל במאכלות אסורים ולא להיטמע בין הגויים. אבל לרובם לא עצר הכוח והם נכנעו. מהם אשר השתחררו מן העול רק בהיותם בני שלושים שנה או יותר והרושם הקשה שהשאירו עליהם הימים היה בלתי הפיך.

ובכל מקום ובכל עיר, בכל עיירה, שכונה או כפר, מקום אשר דבר בואם של שוטרי הצבא מגיע, אבל גדול ליהודים, בהלה ובריחה ותפילה שלא להיתפס בידי הברזל.

"היו רבי קדוש! אסון ניתן על ראשנו. בני מיילך נלקח בידי הרשעים. איך זה תחריש רבי אל מול פני הרעה הזאת?"

כוכבי בוקר נצצו בשמיה של העיירה קוז'ניץ, מביטים אל הרחובות המנומנמים וכאילו מסתירים סוד נורא. יודעים את שעתיד להתרחש בעוד שעה קלה ומחרישים. דלת חדרו של המגיד הקדוש נפתחה בלאט ובעדה נכנס משמשו הנאמן נושא בזהירות ספל קפה עתיר הבל עבור הרבי. אולי יתחזק מעט הצדיק החלוש.

קול יללה הפר את דממת האשמורת השלישית. הגבאי אשר שומר היה על הצדיק בין היתר לבל יפריעו לו בשעות בלתי מקובלות נדרך וניגש לעשות מלאכתו. אבל לא היה סיפק בידו. המגיד כבר שמע את קול הענות וביקש במפגיע להכניס את האישה הבוכייה שעמדה בפתח.

כשהיא מצווחת נכנסה מרת הנפש והשתפכה: "היו רבי קדוש! אסון ניתן על ראשנו. בני מיילך נלקח בידי הרשעים. איך זה תחריש רבי אל מול פני הרעה הזאת? הן מכיר הרבי את מיילך. מיילך שלי נלקח אל הצבא הרוסי". היא לא הייתה צריכה להכביר במילים. אכן, כולם, לרבות המגיד הקדוש עצמו, הכירו היטב את מיילך והעריצוהו בכל לב.

עשר שנים ציפו ההורים לפרי בטן, העתירו ובכו והתחננו ולתקופת הזמן כשנולד להם בן לא היו מאושרים כמותם. 'אלימלך' נקרא שמו בישראל בעת הברית, ודמעות של גיל הציפו את עיני ההורים ואת הנוכחים. כולם ברכו את ההורים שיזכו לראות נחת מבנם זה שהיה יחיד להם.

דומה כי האיחולים והתפילות התאספו כולם והביאו את הברכה המיוחלת. מיילך כפי שנקרא, היה ברבות הימים לעלם חמודות אשר כל רואהו מתברך בלבבו לאמור: "ישים אלוקים את בניי כאליםלך". מיום עומדו על דעתו היה ירא שמים ומתמיד. שעות ארוכות ישב בבית המדרש כשהוא לומד עם זקנים ועם נערים. דקדוקו בכל דבר הלכה היה לשם דבר, ועל הכל עדינותו ומידותיו הטובות.

ופתאום מיילך שלהם, כל עולמם, נעקר באבחת חטיפה לפנות בוקר והוא נישא עתה על כנפיה של העגלה השחורה.

גם המגיד לא הסכים לוותר. אמנם עת צרה היא

אז עמד על דעתו היה הצדיק הקדוש רבי ישראל, המגיד מקוז'ניץ, חלוש וידוע חולי. סיפור הולדתו לעת זקנותם של הוריו ידוע ומפורסם וקשור באור שבעת הימים מרן הבעל שם טוב הקדוש. מילדות ועד שיבה שוכב היה במיטתו באפיסת כוחות כמעט. כל זאת עדי הגיעה שעת רינה זו תפילה. או אז היה מתגבר כארי, עומד ממיטתו בכוחות שהדהימו כל רואה ונושא תפילתו שעות ארוכות. גם תורתו אשר למד יומם וליל הייתה באופן נפלא וכשהיה מזכיר המגיד את שמות התנאים והאמוראים היה מזדעזע בחרדת קודש.

וכאילו לא די היה בחולשת גופו הטהור עימה נולד, באו צרות ישראל, מועקות הכלל והפרט, והחלישו את כוחותיו עוד. מדי יום נכנסו אליו יהודים והוא יושב ומאזין לכל צר ומצוק, מברך ומבטיח ישועה. גם גויי הארץ שיחרו לפתחו. מפורסמת היא העובדה בנסיון טשרדינסקי ורעייתו, מבני האצולה בעיר הרוסית פילב, אשר באו לקוז'ניץ לתנות על ערירותם רבת השנים. המגיד הקדוש הרים את עיניו אל על וישא משלו ויאמר:

"ריבוננו של עולם, כל כך הרבה גויים מסתובבים לך בעולמך, מה יהלוך ממך אם יהיה אחד נוסף?... ולתקופת השנה כשנולד בן לאותה שורה ידעו כל עמי הארץ כי אמונתם של היהודים שגיבה היא, גבוה מעל גבוה.

הנסיון כה התלהב מכוחו המופלא של הצדיק היהודי והשתדל לפרסם את שמו. ביותר היה מרבה לדבר בעניין עם אחיו שאף הוא נשא משרה של אצולה באחת הערים. אבל האח לעג ולא האמין. הוא החליט לנסות את המגיד ונסע אליו לבקשו שיעתיר על אחד מבניו כאילו הוא חולה. הוא ציפה לראות את הרב היהודי מברכו ומאחל לו רפואה שלימה, ועם 'סחורה' זו ביקש לשוב לפילב אל אחיו וללעוג למגיד שבלע את הפתיון.

"שוב לביתך", הפטיר לו המגיד שהרגיש מיד את השקר, "אם בנך חולה, כדאי שתמהר לראותו בפעם האחרונה בטרם ימות". אבל הנכרי היהיר לא הספיק. הוא שב לביתו והבן הבריא כבר היה בר מינן...

אבל לרובם לא עצר הכוח והם נכנעו. מהם אשר השתחררו מן העול רק בהיותם בני שלושים שנה או יותר...

יותר מכל נגעה בליבו הטהור של המגיד גזירת הקנטוניסטים הידועה לשמצה. עגלות שחורות היו נוחתות לפתע בעיירות ובכפרים שלווים ומתוכם מגיחים שליחי חוק שחטפו ילדים צעירים לעשותם חיילים צייטנים לצאר.

שמועות שהגיעו מקרטוני הצבא סיפרו על מאבקי כוח אותם ניהלו הילדים חסרי הישע בכדי

לא להתבלבלות, כן לחתונות יהודיות

הקודרת שהרבי חזה, מתקיימת במלואה לדאבון הלב במלואה. ואולם בתור יהודים מאמינים בני מאמינים אסור לנו להרים ידיים ולומר נואש. עלינו להרעיש את העולמות העליונים והחתונות עד שעניין זה יתוקן ותופעת ההתבלבלות הנוראה, תמוגר בשלימות.

ויהי רצון שעוד לפני ששורות אלה יראו אור, הן כבר לא יהיו רלוונטיות ומשיח צדקנו יבוא ויגאלנו ויחד איתו תבוא רוח טהרה שתהדוף ותמחה את ההתבלבלות המחרידה ותחדיר קדושה בעם ישראל

138 זיבוק וזכר-אילן

ובנוגע לאותו העניין הכאוב הזה, זכור לי שכאשר בקרתי לראשונה עם מורי המשפיע הגה"צ רבי משה ובר זיע"א בחצירו של כ"ק האדמו"ר מליובאוויטש זיע"א לפני כארבעים שנה, שמעתי שיחה מפי קדשו של הרבי שבה הוא זועק ומוחה מנהמת ליבו נגד החוק האומלל של "מיהו יהודי" שעתיד להמית שואה רוחנית וגשמית בעם ישראל. באותה העת דבריו אלה של הרבי היו בבחינת "קול קורא במדבר" וכמעט אף לא אחד האזין לדברים הללו ולא הפנים את משמעותם. והנה כעת, בתום ארבעה עשורים רואים אנו עין בעין כיצד התחזית

שבוע עלה לכותרות נושא ההתבלבלות שבעם ישראל בקשר ליוזמה לביטול החוק מתבלבלת יוגדר כיהודי (ל"ע). בהקשר לכך, במקום אחד התפרסמו נתונים מזעזעים שמצביעים על כך ששמונים וחמש אלף זוגות בארץ ישראל מורכבים מגויים יהודים, היינו שאו בן או בת הזוג הם אינם יהודים. ובמקום אחר פורסם סיפור מצמרר שהתרחש בעיר ניו יורק שבאמריקה אודות בחורה חרדית שהתחתנה עם חתן שהתחזה לחרדי ולבסוף התברר שהוא גוי לכל דבר.

לידה בירושלים - ארץ צבי גדלה שעשויה - המשך מעמוד ראשון

כדי להתפרנס ולהמציא טרף לבני ביתו. דוק של צער התפשט על פני בעלה, והוא שתק, נצר את צערו בלב.

שנים רבות לאחר מכן נהגה הרבנית חוה ע"ה לתנות את צערה בפני בנה, רבינו זצ"ל, ולומר לו: 'אינני יכולה לסלוח לעצמי על שציערתי כך את אביך הגדול. אתה, משה בני, הנך עד לכך שאני מצטערת צער רב וחוזרת בתשובה שלמה'...

באקלים מקודש שכזה התגדל מורינו הגאון החסיד רבי משה ובר זצ"ל, וספג אל תוכו מלוא החופן אהבת תורה ללא מצרים ומסירות נפש ללא גבולות שנמזגו באהבת ישראל אמיתית, פשוטה, ללא תנאי. אהבת ישראל שאין לה קץ.

להשיג ממון שיסייע לתלמידי החכמים שבעיר, למען יוכלו לשרוד את מצוקת הקיום.

אלא שבעוד לאחרים דאג, לעצמו לא דאג כל עיקר, אלא המשיך לשקוד על דלתי תורה תוך שהוא משליך אחוריו גוו את העולם וצרכיו. אלמנתו, הרבנית הצדקנית מרת חוה ע"ה, התמודדה לבדה עם העוני והמצוקה, ואף שבת עשירים היתה - הנהיגה את ביתה להסתפקות במועט, אולם כפה פרשה לעני וידיה שלחה לאביון. מרת חוה נהגה לספר על אודות עצמה בארשת של געמימות, שפעם אחת, בראותה את עולליה שואלים לחם, פנתה בצר לה לאישה הגדול, והציעה לו כי יססיק מעט מלימודו וינסה להקדיש אי אלו שעות ביום

שדלות מופלגת ואהבת תורה ללא מצרים שלטו בו תחת כפיפה אחת. התקופה שבה נולד, התאפיינה בעניות נוראה בכל חלקי ירושלים. רעב איום שרר בחוצות. משפחות שלמות נלחמו מול חרפת רעב - פעמים שניצחו הן את חרפת הרעב ופעמים שניצחה זו אותן, וילדיהן דעכו חסרי אונים. אף הגאון רבי פנחס לייבוש למד תורה מתוך הדחק. משראה בסבלות אחיו בירושלים המצויה במצוק, שיגר את עצמו לעבר מדינות הים בשליחות ישיבת 'אוהל משה' שנסמכה על שולחן בית היתומים דיסקין, מיסודו של מרן הגאון רבי יהושע לייב דיסקין זצ"ל, רבה של ירושלים, המכונה 'השרף מבריסק' (נסתלק: י"ט טבת תרנ"ח). במסעותיו למדינת הים פעל רבי פנחס לייבוש

קפה שהתקרר וילד יהודי שהשתחרר - המשך מעמוד קודם

הוא. יצאו שניהם מן העגלה משוחררים ואצו-רצו כל אחד לביתו.

"אתה רואה מיילך", חייך אליו הצדיק מקוז'ניץ, "בגלל עקשנותך הרבה התקרר בינתיים ספל הקפה שהוגש לי ומה שהיה אמור לארוך דקות מעטות ארך שעה ארוכה..."

"אולם", הוסיף הרבי באהבה רבה. "אין ספל הקפה קר כלל ועיקר כי יש בו חמימות רבה. חמימות של מידות נאצליות, של נער יהודי הדואג לזולתו במסירות ובכל מחיר."

כ"ק האדמו"ר מקוז'ניץ שליט"א

גם המגיד עשה את שעשה. והנה, נפתחה לה דלת העגלה בכוח סתרים ודמות חביבה עומדת בגאון. אליהו הנביא היה זה והוא פנה אל מיילך:

"קום ברח לך מהר מן המקום הזה כי ישנים עתה האנשים המבקשים את נפשך."

אך מיילך לא נע ולא זע. המלאך מאיץ בו אבל הוא מסרב ומצביע על חברו היושב לידו: "גם הוא נחטף על לא עוול, אם אתה רוצה שאני אצא, שחרר גם אותו", כך מפטיר מיילך בחום ונותר לשבת על ריצפת העגלה. אליהו הנביא חוזר ומבקש, שעת גזירה היא ואין לו כרגע רשות לשחרר את הנער הזה. "עבורך מיילך נשלחתי, רק עבורך קיבלתי רשות, צא אל הדרור". ומיילך מסרב. נותר כנטוע במסמרות. לא יעזוב את חברו. אין דמו של זולתו סמוק משלו. ואליהו הנביא עומד. אין מלאך אחד עושה שני שליחויות. הוא נשלח בעבור מיילך ואין לו רשות ליותר מכך.

אחר הדברים הללו, פרח לו איש האמת לשמי רום

הודעה משמחת:

את העלון "שמעו ותחי נפשכם" ניתן גם לקרוא ולהשיג מידי שבוע בתוך חוברת "עלוני הציבור" המצורפת למגזין "הציבור החרדי" שנמכר בחנויות ובדוכני העיתונות. כמו כן העלון מופיע גם בחוברת "מבחר עלונים" המופץ חינם במיילים. ניתן להצטרף במייל m025004569@gmail.com

הודעה חשובה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל שלהם ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגנזי מרומים בל' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.